

Kalender, C., Alpagut, U., Yandı, A. (2016). Öğrencilerin keman eğitiminde "Mini Detaşe" tekniğini kullanımlarında, yayın uzunluğunu ayarlamaları ve yerini belirlemelerinin değişen hızlarda değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(İpekyolu Özel Sayısı), 2310-2322.

Geliş Tarihi: 08/06/2016

Kabul Tarihi: 21/11/2016

ÖĞRENCİLERİN KEMAN EĞİTİMİNDE "MINİ DETAŞE" TEKNİĞİNİ KULLANIMLARINDA, YAYIN UZUNLUĞUNU AYARLAMALARI VE YERİNİ BELİRLEMELERİNİN DEĞİŞEN HIZLARDA DEĞERLENDİRİLMESİ*

Caner KALENDER**

Uğur ALPAGUT***

Alperen YANDI****

ÖZET

Bu çalışma Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bireysel çalgı keman dersi öğrencilerine mini detaşe tekniğinin kavratılması amacıyla yapılmıştır. Bireysel çalgı keman dersini alan öğrencilere mini detaşe tekniğinin öğretimi ve uygulatılması hedefi doğrultusunda, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı güz yarıyılı dönem sonu sınavlarında çalışmak üzere; (Lisans 3. ve 4. Sınıflara yönelik "daha üst seviye için") Witold Krotkiewski' nin Perpetuum Mobile adlı etüdü ve (1. ve 2. Sınıflara yönelik, "daha alt seviye için") Prof. Dr. Ali Uçan' ın Keman Eğitimi için Özgün Parçalar adlı kitabından Sıçratma adlı etüdü çalıştırılmıştır. Mini detaşe tekniğinin uygulamasıyla ilgili olarak değişen hızlarda yayın yerini belirleme ve yayın hızını ve uzunluğunu ayarlama alt boyutlarını incelemek üzere bir gözlem formu geliştirilmiş ve öğrenciler 2 farklı puanlayıcı tarafından puanlanmıştır. Gerçekleştirilen puanlamalar sonrası çalışmaya katılan her bir öğrencinin puanı, iki puanlayıcıdan almış oldukları puanların aritmetik ortalaması alınarak belirlenmiş, puanlayıcılar arasındaki korelasyon incelenerek puanlama işleminin güvenilirliğine dair çıkarımda bulunulmuş ayrıca, çalma hızı düzeyleri ve alt boyutlar arasındaki korelasyonlara bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keman eğitimi, Detaşe, Mini Detaşe, Yay tekniği.

EVALUATION OF THE STUDENTS' LOCATING THE VIOLIN BOW AND ADJUSTING ITS LENGTH AT CHANGING SPEED WHILE USING MINI DETACHE TECHNIQUE IN VIOLIN EDUCATION

ABSTRACT

This study aims to instruct the mini detache technique to violin students of Abant İzzet Baysal University Faculty of Education Department of Music Education. To instruct the technique, it was chosen for higher degree (3th and 4th grade) Witold Krotkiewski' s Perpetuum Mobile and for lower degree (1st and 2nd grade) it was chosen Prof. Ali Uçan' s Sıçratma etudes from the book named "Keman Eğitimi için Özgün Parçalar". To examine the subdimensions, the bow speed, the bow length, the bow point, an observation form was prepared by researchers and each student was graded by two different graders during their performances. Each student's grade was calculated by means of calculating the arithmetic mean which were taken by two graders, by examining the correlation between the graders it has been made an inference about the reliability of the grading process and it has been calculated the coefficients of correlation in between the performing speed levels and the subdimensions.

Key Words: Violin education, Detache, Mini detache, Bow technique.

* MÜZED Uluslararası 2. İpekyolu Müzik Konferansı'nda sunulmuştur.

** Araş, Gör, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, canerkalender123@gmail.com

*** Prof. Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, alpagutugur@yahoo.com

**** Araş, Gör, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, alperenyandi@gmail.com

1.GİRİŞ

Keman çalma, sağ ve sol elin-kolun çok çeşitli ve çok boyutlu hareketleri ile kas, parmak ve beden koordinasyonunun üst düzeyde birleştiği bir eylemdir. Keman eğitimi süreci boyunca her iki el-kol için belirli hedef davranışların gerçekleştirilmesi, eğitim sürecinin temel basamaklarından birisi olarak ortaya çıkmaktadır.

Keman eğitimi, “keman öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların devinîşsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değışiklikler oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci” diye tanımlanabilir (E. Günay & A. Uçan, 1980). Bu, yeni davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanan eğitim sürecinde, yay tekniklerinin öğretimi keman eğitiminin temel taşlarından biridir. Yay tekniklerinin ve dolayısıyla keman çalmanın en temel ve başlangıç, fakat en önemli tekniğı olan detaş tekniğı şu şekilde tanımlanmaktadır:

Sözcük anlamı detaş; bölünmüş, kıyılmış, küçük parçalara ayrılmış, birbirlerine bağlı olmayan olarak ifade edilmektedir. Yay tekniğinde ise, her ses için ayrı yay kullanılır. Sürüş akıcı ve pürüzsüz olur, basınç değışmez. Sesler arasında duraksama olmaz, dolayısıyla her yay sürüşü bir sonraki ses devreye girinceye kadar devam eder. Böyle bir yay sürüşüyle yapılan çalmış “Basit detaş” olarak nitelendirilir. Basit detaş yayın herhangi bir bölümünde, herhangi bir genişlikte çalınabilir. Özel bir işareti yoktur (Büyükkaksoy, 1997). Detaş tekniğı yayın her bölgesinde ve her yay şeklinde yapılabilir. Ancak, genellikle orta, ortanın biraz üstü ve üst orta bu tekniğın en çok uygulandığı yay bölgeleridir (Uçan, 2004).

Farklı yaklaşımların olduğu bilinmekle birlikte detaş temelde 3’e ayrılmaktadır (Flesch, 1939) :

Bütün yay ile yapılan detaş.

Büyük, geniş detaş.

Kısa, küçük(mini) detaş.

Carl Flesch, yaklaşımında çalma esnasında kullanılan yayın boyunu göz önünde bulundurarak sınıflandırmış ve buna göre tanımlamalar yapmıştır. Galamian ise bu tanımlamaları geliştirerek, daha çok çalma esnasındaki farklılıklara ve müzikal anlatımda vurgulanmak istenen ifadeleri göz önünde bulundurarak daha teknik bir sınıflandırma yapmıştır. Galamian’a (1962) göre detaş tekniğı altıya ayrılmaktadır:

- 1- Basit Detaş
- 2- Aksanlı veya Vurgulu Detaş
- 3- Detaş Porte
- 4- Portato veya Loure
- 5- Detaş Lance
- 6- Fouette veya Kamçılama.

Detaş tekniğı, keman eğitiminde uzun, kesintisiz ve vurgusuz yay çekme çalışmaları ile eğitimi yapılan bir tekniktir. Keman çalmanın büyük çoğunluğunu detaş tekniğinin çeşitleri ile yapılan seslendirmeler oluşturur. Kısa, küçük (mini) detaş ise adından da anlaşılacağı üzere, küçük yay kullanımı ve daha küçük hareketler gerektiren, arka koldan ön kola, ön koldan bileklere, bileklerden el ve parmaklara yani makrodan mikroya

(büyükten küçüğe) doğru bir süreci içeren, sağ eldeki hareketlerin küçük salınımlara dönüştüğü fakat bu sırada detaşe tekniğinin karakteristiğinin de yitirilmediği, artan hızlarla birlikte Sautille tekniğine kadar gidebilecek bir yay tekniğidir.

Sieb ise mini detaşeyi parmak detaşesi olarak adlandırmış ve şu şekilde bir açıklama yapmıştır: bu teknik yalnızca rahat ve esnek bir bilekten hareket eden parmaklar ve el ile yapılır. Aşırı hızlı ve hafif detaşe ile Sautille pasajları için, çok etkili bir mini detaşe gereklidir (Sieb, <http://www.siegelproductions.ca/calvinsieb/bow.htm> 14.05.2016).

Alpagut'a (2005) göre bilek ve parmak dengeleri ile ön kol hareketlerindeki sistematik yapı, temel detaşe hareketlerinin kavranması ve uygulanması için, bütünsel biçimde algılanması gereken özelliklerdir. Keman öğrencilerinin ancak bu yolla yayın kullanımında estetik ve işlevsel boyutlar kazanabilecekleri; aksi durumda teknik ve estetik oluşumun eksik kalabileceği, hareketlerin birbiriyle yeterince ilişkilendirilemeyeceği ve gereksiz aşırılıkların, eksikliklerin, hareketlerin sistematik bütünselliğini zedeleyeceği öngörülebilir.

Öğrencilerin sınavlarda karşılaştıkları değerlendirme ortamları, özel tekniklerin - davranışların gözlenmesi ve değerlendirilmesi yönünden önem taşımaktadır. "Keman eğitimi sürecinin sistematik bir yapıda gerçekleşmesi ile öğrencilere kazandırılan davranış değişikliklerinin ortaya konulmasının en önemli göstergelerinden birisini, eğitim sürecinin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi oluşturmaktadır" (Alpagut, 2004). Bu görüşten de yola çıkılarak bireysel çalgı keman dersini alan öğrencilerin mini detaşe tekniğini uygulamaları için seçilen etüdler çalıştırılmış ve bu etüdlerin 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz yarıyılı dönem sonu sınavlarında zorunlu eser olarak seslendirmeleri istenmiştir.

"Öğrencilerin mini detaşenin ideal hız ve boyla birlikte yayın orta üst bölgesinde alacağı açısız / devinişsel duruma ilişkin bilinçlendirilmesi, detaşenin temel boyutları arasında büyükten küçüğe doğru gelişen teknik hareketlerde önem gösterilmesi gereken uygulamaları içermektedir" (Alpagut, 2005).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bireysel çalgı keman dersini alan öğrencilerin hem bireysel çalgı derslerinde hem de oda müziği ve orkestra gibi toplu seslendirme yaptıkları derslerde karşılaştıkları eserlerdeki hızlı pasajları çalabilmelerine olanak sağlayacak temel teknik eğitimi vermektir. Bu amaç çerçevesinde mini detaşe çalışması için Witold Krotkiewski'nin Perpetuum Mobile ve Ali Uçan'ın Sıçratma isimli etütleri belirlenmiş ve öğrencilerin seviyesine göre bu etütlerden birisi çalıştırılarak şu sorulara cevap aranmıştır;

Öğrenciler mini detaşe tekniğini uygularken,

- 1- yayın yerini doğru belirleyebilmekte midir?
- 2- yayın boyunu doğru ayarlayabilmekte midir?
- 3- yayın uzunluğunu doğru ayarlayabilmekte midir?
- 4- farklı metronom hızlarında aynı başarıyı gösterebilmekte midir?

Çalışma ayrıca, Alpagut'un 2005 yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisinde yayımlanmış olan "Keman Eğitiminde "Detaşe" Tiplerindeki Hız-

Uzunluk Değişimleri İle Sağ El Bilek ve Kol Üzerinde Açısal / Devinişsel Etkileşimler” adlı makalesinin devam çalışması ve uygulamadaki görüntüsü olarak değerlendirilebilir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bireysel çalgı, oda müziği ve orkestra dersleri, dönem sonu sınavları ve yapılan konserlerde gözlemlendiği üzere öğrencilerin detaşe tekniğinde yazılmış hızlı pasajları tempoya riayet ederek çalmakta zorlandıkları, orta metronom hızlarının üzerine çıkamadıkları ve özellikle de hızlı pasajlarda yayın hızını, boyunu ayarlama ve yerini belirleme yönünden bilgi eksikliklerinin olduğu ve uygulamada sıkıntılar yaşadıkları dikkati çekmiştir. Bu durum uzun bir süreçte hem konserlerde hem de dönem sonu sınavlarında sıklıkla gözlemlenmiştir. Öğrencilerin çalıştıkları eserlerdeki mini detaşe tekniğini içeren pasajları yapabilmelerini sağlamak amacıyla bu tekniğe yönelik bir çalışma yapılması gerekli görülmüştür. Bu çalışmanın, öğrencilerin bundan sonraki müzik yaşamlarında karşılaşacakları mini detaşe gerektiren yüksek tempolu eserlerde ve pasajlarda zorlanmamaları ve bu tekniğe aşina olmaları açısından önemli ve gerekli bir çalışma olduğu söylenebilir.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma grubu

Araştırmaya Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenimini sürdüren bireysel çalgı keman dersini alan 13 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin seçiminde ölçüt ve uygun örneklem yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örneklem yöntemindeki temel anlayış ise, önceden belirlenmiş bir veya daha fazla ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Sözü edilen ölçüt ya da ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2005). Bireysel çalgı keman dersini alan öğrencilere mini detaşe tekniğinin öğretimi ve uygulanması hedefi doğrultusunda, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi dönem sonu sınavlarında çalınmak üzere, belirlenen 2 farklı seviyede; (3. ve 4. Sınıflara yönelik “daha üst seviye için”) Witold Krotkiewski’ nin Perpetuum Mobile adlı etüdü ve (1. ve 2. Sınıflara yönelik, “daha alt seviye için”) Ali Uçan’ ın Sıçratma adlı etüdü çalıştırılmıştır. Müzik Eğitimi Anabilim Dalında bireysel çalgı keman dersini alanlar arasında 49 öğrencinin bu teknikle ilgili eğitim aldığı tespit edilmiştir. Ancak yapılan bu çalışma başlangıç çalışması niteliğinde olduğu ve öğrencilerin tümüne ilişkin bir örneklem oluşturabilir kanısıyla, çalışmaya katılmak için gönüllü olan 13 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubundaki öğrencilerin demografik değişkenlere göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Değişkenlere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Alt grup	f	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	5	38,46
	Kadın	8	61,54
Sınıf düzeyi	1	1	7,69
	2	6	46,15
	3	3	23,08
	4	3	23,08
Çalınan etüd	Perpetuum Mobile	9	69,23
	Sıçratma	4	30,77

2.2. Veri toplama

Yapılan çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından hazırlanan gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formunda yer alan maddelerin uygunluğu uzman görüşü alınarak değerlendirilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli görülen düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Gözlem formunda üç alt boyutta yer alan toplam dokuz madde bulunmaktadır. Gözlem formunun her bir alt boyutunda üç madde bulunmaktadır. Gözlem formunda yer alan alt boyutlar yayın hızını ayarlayabilme (YHA), yayın uzunluğunu ayarlayabilme (YUA) ve yayın yerini ayarlayabilme (YYA) şeklindedir. Bu maddeler 1 – 5 puan aralığında puanlanmaktadır. Buna göre öğrencilerin her bir alt boyuttan alabilecekleri en yüksek puan $3 \times 5 = 15$ iken, tüm formdan alabilecekleri en yüksek puan $3 \times 15 = 45$ 'tir. Puanlama sürecinde öğrenciler çalışmış oldukları etüdü, orta, hızlı ve daha hızlı olmak üzere toplam üç kez çalmışlardır. İki farklı puanlayıcı tarafından her bir öğrenci etüdları çalma süresince puanlanmıştır. Puanlama işlemi sonunda her bir öğrencinin etüdü çalma hızlarına (orta, hızlı ve daha hızlı) ve alt boyutlara (YHA, YUA ve YYA) göre almış oldukları puanlar hesaplanmıştır. Öğrencilerin çalma hızlarına göre almış oldukları puanlar hesaplanırken:

Orta düzey puanları için YHA, YUA ve YYA boyutlarının 1. maddelerinden öğrencinin almış olduğu puanlar,

Hızlı düzey puanları için YHA, YUA ve YYA boyutlarının 2. maddelerinden öğrencinin almış olduğu puanlar,

Daha hızlı düzey puanları için ise YHA, YUA ve YYA boyutlarının 3. maddelerinden öğrencinin almış olduğu puanlar toplanmıştır.

Ayrıca YHA, YUA ve YYA boyutlarında bulunan üç madde kendi aralarında toplanarak öğrencilerin alt boyut puanları belirlenmiştir.

2.3. Veri Analizi

Verilerin analizi sürecinde öncelikli olarak puanlayıcılar arası güvenilirliği belirlemek için gözlem formu alt boyutları ve toplam puan için tutarlılık katsayıları incelenmiştir. Ardından her bir öğrenci için iki puanlayıcının vermiş oldukları puanlar kullanılarak ortalama puan hesaplamaları gerçekleştirilmiştir. Öğrenci puanları belirlendikten sonra, çalma hızları ve alt boyut puanlarına göre çalışma grubu için aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplaması yapılmıştır. Öğrencilerin alt boyutlardan ve çalma hızı değişkenlerine göre almış oldukları aritmetik ortalama puanları "4.20-5.00" çok yeterli,

“3.40-4.19” yeterli, “2.60-3.39” orta düzeyde yeterli, “1.80-2.59” yetersiz, “1.00-1.79” çok yetersiz aralıkları dikkate alınarak yorumlanmıştır. Belirtilen ortalamalar her bir boyut ve çalma hızı düzeyi için elde edilen aritmetik ortalamaların ilgili boyuttaki madde sayısına bölünmesi ile elde edilen değerler üzerinden hesaplanmıştır. Son olarak öğrencilerin çalma hızlarına göre elde ettikleri puanlar arasındaki Sperman Brown korelasyon katsayıları belirlenmiştir. Yapılan analizler için SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Puanlayıcılar arası güvenilirliğe ilişkin bulgular

Yapılan çalışmada puanlayıcılar arası güvenilirliği belirlemek için hesaplanan tutarlılık katsayıları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları

Puan	Tutarlılık katsayısı
Yayın hızını ayarlama	0,77
Yayın uzunluğunu ayarlama	0,91
Yayın yerini belirleme	0,76
Orta	0,84
Hızlı	0,89
Daha hızlı	0,79
Toplam	0,87

Puanlayıcılar arasındaki tutarlılık katsayıları incelendiğinde en düşük katsayının daha hızlı çalma düzeyine göre, en yüksek katsayının ise yayın hızını ayarlayabilme alt boyutu için verilen puanlar arasında olduğu belirlenmiştir. Puanlayıcılar arası tutarlılık katsayıları incelendiğinde tüm katsayılarının 0,70’in üzerinde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar puanlayıcılar arası tutarlılığın yüksek düzeyde olduğu göstermektedir.

3.2. Betimsel İstatistikler

Öğrencilerin çalma hızı, alt boyut ve tüm formdan almış oldukları puanlara ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Betimsel İstatistiklere İlişkin Sonuçlar

Puan	Erkek		Kadın		Tüm grup	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
Yayın hızını ayarlama	12,000	1,414	9,438	3,122	10,423	2,835
Yayın uzunluğunu ayarlama	11,500	2,449	9,250	4,200	10,115	3,686
Yayın yerini belirleme	9,500	2,500	8,375	3,806	8,808	3,295
Orta	11,900	1,710	9,688	3,412	10,538	3,003
Hızlı	11,300	2,019	8,938	3,669	9,846	3,262
Daha hızlı	9,800	2,820	8,438	3,986	8,962	3,521
Toplam	33,000	6,280	27,063	10,930	29,350	9,590

Tablo 3 incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre çalma hızı düzeyleri ve alt boyut puanları için kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Alt boyut puanlarına göre erkek ($\bar{X} = 12,000$) ve kız ($\bar{X} = 9,438$) öğrencilerin yayın hızını

ayarlayama boyutunda en yüksek; çalma hızı değişkenine göre alınan puanlar incelendiğinde erkek ($\bar{X} = 11,90$) ve kız ($\bar{X} = 8,375$) öğrencilerin orta düzeyde en yüksek aritmetik ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Tüm grup için hesaplanan aritmetik ortalamalarda cinsiyet değişkeni için elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Öğrenciler yayın hızını ayarlama boyutunda ($\bar{X} = 10,423$) ve orta düzey çalma hızında ($\bar{X} = 10,538$) en yüksek aritmetik ortalamaya sahiptir.

Elde edilen puanlara göre öğrencilerin alt boyutlardan yayın hızını ayarlama ($\bar{X}/3 = 3,474$) ve çalma hızı düzeylerinden orta ($\bar{X}/3 = 3,513$) için yeterli düzeyde oldukları diğer alt boyut ve çalma hızı düzeyleri için ise orta düzeyde oldukları belirlenmiştir. Elde edilen puanlara göre öğrencilerin yayın yerini belirleme alt boyutu ($\bar{X}/3 = 2,936$) ve çalma hızı düzeylerinden daha hızlı ($\bar{X}/3 = 2,987$) için en düşük düzeyde oldukları belirlenmiştir.

3.3. Yayın hızını ayarlama, yayın uzunluğunu ayarlama ve yayın yerini belirleme alt boyutları arasındaki korelasyonlara ilişkin bulgular

Öğrencilerin gözlem formu alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasındaki Sperman Brown korelasyon katsayıları tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Gözlem Formu Alt Boyutları Arası Sperman Brown Korelasyon Katsayıları

		YHA	YUA	YYA
Yayın hızını ayarlama	r	1,00	,884*	,891*
(YHA)	p		0,000	0,000
Yayın uzunluğunu ayarlama	r	,884*	1,00	,936*
(YUA)	p	0,000		0,000
Yayın yerini belirleme	r	,891*	,936*	1,00
(YYA)	p	0,000	0,000	

p<0,05

Tablo 4'te verilen korelasyon analizi sonuçlarına göre gözlem formu alt boyutlarında öğrencilerin almış oldukları puanlar arasındaki ilişkilerin tümünün yüksek düzeyde ve anlamlı olduğu görülmektedir. Alt boyut puanları arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde yayın hızını ve yayın uzunluğunu ayarlama alt boyutları arasındaki ilişkinin diğerlerine nazaran biraz daha düşük olduğu görülmektedir, $r=,0884$ $p<0,05$. Yayın yerini belirleme alt boyutu ile yayın uzunluğunu ayarlama alt boyutları arasındaki ilişkinin ise en yüksek olduğu belirlenmiştir $r=,936$; $p<0,05$. Bu sonuçlara göre öğrencilerin alt boyutlardan almış oldukları puanlardaki artışların paralel olduğu söylenebilir. Bir başka ifadeyle öğrencilerin alt boyutlardan birinden almış oldukları puanlar artarken diğerlerinden almış oldukları puanlarda artmaktadır.

3.4. Çalma hızı düzeyleri arasındaki korelasyonlara ilişkin bulgular

Öğrencilerin çalma hızı düzeyleri için almış oldukları puanlar arasında hesaplanan Sperman Brown korelasyon katsayıları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. *Çalma Hızı Düzeyleri Arası Sperman Brown Korelasyon Katsayıları*

		ORTA	HIZLI	DAHA HIZLI
ORTA	R	1,00	,979*	,906*
	P		0,000	0,000
HIZLI	R	,979*	1,00	,936*
	P	0,000		0,000
DAHA HIZLI	R	,906*	,936*	1,00
	P	0,000	0,000	

p< 0,05

Tablo 5 incelendiğinde çalma hızı düzeyleri arasında öğrencilerin almış olduğu puanlar arasındaki korelasyonların yüksek düzeyde ve anlamlı olduğu görülmektedir. En yüksek düzeyde ilişkinin orta ve hızlı çalma düzeyleri [$r_{oh} = ,979$; $p<,05$.]; en düşük ilişkinin ise orta ve daha hızlı çalma düzeyleri [$r_{oh} = ,906$; $p<,05$.]; arasında olduğu belirlenmiştir. Hesaplanan korelasyon katsayılarına göre öğrencilerin çalma hızı düzeylerinden almış oldukları puanlar benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin çalma hızı düzeylerinden birinden almış oldukları puanlar arttıkça diğer düzeylerden almış oldukları puanlarda artmaktadır. Bir başka ifadeyle öğrenciler hız düzeylerinde benzer performanslar sergilemektedir. Örneğin, orta çalma hızında iyi bir performans gösteren bir öğrenci diğer düzeylerde de iyi, düşük bir performans gösteren bir öğrenci ise diğer düzeylerde de düşük bir performans ortaya koymaktadır.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Mini detaşe özünde küçük yay kullanımı ve daha küçük hareketler gerektiren, arka koldan ön kola, ön koldan bileklere, bileklerden el ve parmaklara yani büyüktan küçüğe doğru bir süreci içeren, sağ eldeki hareketlerin küçük salınımlara dönüştüğü fakat bu sırada detaşe tekniğinin karakteristiğinin de yitirilmediği, artan hızlarla birlikte Sautille tekniğine kadar gidebilecek bir yay tekniğidir. Bütün bunlar da özünde kişinin fiziksel özelliklerine bağlı olan ancak yayın ağırlık noktasında başarıya ulaşıldığı ve yayın dengeli, tutarlı olma durumu ile ilintili bir konudur. Bu esnada detaşenin gerçek karakteristiğini kaybetmemesi gerektiği ise çok büyük önem taşımaktadır. Mini detaşe tekniği uygulanırken yayın hızının artmasıyla birlikte yayın boyunun kısalması beklenir. Yayın hızı artarken ise yerinin de yayın orta-üst, orta, alt-orta ve giderek ağırlık noktasına çekilmesi beklenir.

Bu çalışma göstermiştir ki;

- 1- Öğrencilerin bireysel olarak gösterdikleri performanslardan aldığı puanlar içerisinde bir paralellik bulunmaktadır. Buna göre, öğrenciler farklı metronom hızlarında yapmış olduğu performanslarda benzer başarı göstermektedir. Bir başka ifadeyle, öğrencilerin hız düzeylerinin birinden almış oldukları puanlar artarken diğerlerinden almış oldukları puanlar da artmaktadır. Buna göre bir öğrenci orta hız düzeyinde başarılı ise diğer hız düzeylerinde de başarılı, orta hız düzeyinde başarısız ise aynı şekilde diğer hız düzeylerinde de düşük performans sergilemektedir. Hız değişiminin öğrencinin başarısı ile doğru orantıda yükseldiği veya alçaldığı görülmüştür.
- 2- Öğrencilerin mini detaşe tekniğine yönelik yaptıkları performanslarda en başarılı oldukları hız düzeyi, orta hız olarak görülmüştür. Hız düzeylerinde yapılan karşılaştırmalara göre, öğrencilerin orta hız düzeyinde yeterli

performans gösterdikleri, hızlı ve daha hızlı olarak adlandırılan metronom düzeylerinde ise orta düzeyde yeterli bulundukları sonucu ortaya çıkmıştır. Hiç bir hız düzeyinde çok yeterli sonucu çıkmamıştır. Bu durum, öğrencilerin - tempoları her ne olursa olsun- derslerde çalıştıkları eserleri özgün tempolarının dışında büyük çoğunlukla Andante, Moderato gibi orta veya daha ağır tempolarda çalıştıklarını ve seslendirdiklerini düşündürmektedir. Öğretim elemanlarının öğrencileri ile çalışırken eserlerin tempolarına uyma konusunda daha dikkatli olmaları ve öğrencileri çalıştıkları eserlerde gerçek tempolara doğru cesaretlendirmeleri gerekliliği anlaşılmaktadır.

- 3- Çalışmada öğrencilerin en başarılı oldukları alt boyut, yayın hızını ayarlayabilme alt boyutu olmuştur. Çalışmadan elde edilen puanlara göre, öğrencilerin yayın hızını ayarlayabilme alt boyutundan yeterli düzeyde oldukları, yayın uzunluğunu ve yerini ayarlayabilme alt boyutlarında ise orta düzeyde yeterli oldukları ortaya çıkmıştır. Alt boyutlardan hiç birisinden çok yeterli sonucu çıkmamıştır. Bu görüntüye göre, öğrencilerin genel başarı profili orta düzey dolaylarındadır. Başarının artması için öğrencilerin yayın uzunluğunu ve yerini ayarlayabilme konularında daha fazla bilinçlendirilmeleri ve çalışmalar yapılması gerektiği sonucu çıkmaktadır.
- 4- Öğrencilerin farklı metronom hızlarından almış oldukları puanlardaki artışların paralelliğinin yanı sıra, alt boyutlardan aldıkları puanlarda da paralel bir hareket gözlenmektedir. Buna göre, öğrencilerin alt boyutların birinden almış oldukları puanlar artarken diğerlerinden almış oldukları puanlar da artmaktadır.
- 5- Bu sonuçlara göre öğrencilerin en başarılı gözüktükleri alt boyut, yayın hızını ayarlayabilme boyutu olmasına karşın, en başarılı oldukları hız düzeyi en düşük verilen hız olan orta hızdır. Buna göre verilen metronom hızı arttıkça öğrencilerin başarı düzeylerinin düştüğü görülmektedir.
- 6- Bu çalışmada görülmektedir ki, yayın hızını ayarlayabilmek, mini detaşeye giden yolda aynı anda yayın boyunu ayarlayabilmek ve yerini belirleyebilmek değildir. Gözlem sonuçlarına ve bulgulara göre değerlendirilen bu durum, öğrencilerin mini detaşeyi söz konusu farklı değişkenlerle yeterince özümseyemediği ve bunların birbirleri arasında bir tutarlılık oluşturmadığı anlamına gelmektedir.
- 7- Öğrenciler, mini detaşe tekniğini sergilerken kolun çok farklı bölümlerini kullanmışlar ve buna göre çok farklı düzeylerde performans sergilemişlerdir. Kimi öğrencinin hareketi tamamen ön bilek düzeyine indirgediği gözlenirken, kimi öğrencinin ise kolun tamamını kullanmaya gayret ettiği gözlemlenmiştir. Bu tip farklı performansların oluşu, mini detaşe tekniğinin kimi öğrenciler tarafından tam kavranılmadığını, hız arttıkça yayın yerini ağırlık noktasına doğru çekme ve yayın büyük kullanılması odaklı hantallığın önüne geçebilmek için, yayın hareketini küçültme gibi yapılması gereken hareketlerde bilgi noksanlığının ve uygulamaya yönelik davranış eksikliğinin olduğunu göstermiştir. Verilen metronom hızları mini detaşe tekniği için yeterli gözüktükçe de hız arttıkça öğrencilerin çalışmalarında dengesizlikler görülmeye başlamıştır. Bu durum da tekniğin tam olarak kavranılmadığını düşündürmektedir.
- 8- Yine, performanslarda görülen bir diğer sıkıntı yayın uzunluğunu tam olarak ayarlayamama olarak görülmüştür. Öğrencilerin bir kısmı üç farklı metronom hızında da büyük yay kullanmaya gayret göstermiştir. Bu öğrenciler verilen metronom hızlarında başarılı gözükmelerine karşın, büyük yay kullanımı daha

yüksek hızlara çıkabilmelerine engel teşkil etmektedir. Mini detaşe tekniğinin ve mini detaşenin daha hızlı çalımı olarak bilinen Sautille tekniğinin bir şartı olan küçük salınımlara bu çalımlarda rastlanmamaktadır.

Çalışmanın sonucu ve gözlemlerden edinilen görüşler doğrultusunda öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Bireysel çalgı keman dersini yürüten öğretim elemanlarının eser seçimlerinde ve uygulamalarında ortak görüşler doğrultusunda hareket edilmelidir.
- 2- Bireysel çalgı keman dersini yürüten öğretim elemanları arasında seminerler düzenlenerek “mini detaşe” çalma teknikleri üzerine çalışmalar yapılmalıdır.
- 3- Öğrenciler mini detaşe tekniğinin ne olduğu, nasıl çalışılması ve uygulanışı üzerine daha fazla çalışma yapmalı ve bu tekniği hem bireysel çalışmalarında, hem de oda müziği, orkestra gibi toplu çalışmalarda ve çıktıkları konserlerde sergilemelidir.
- 4- Öğretim elemanlarının derslerinde “mini detaşe” kazanımına yönelik yay ve parmak egzersizlerine daha fazla zaman ayırmalı ve öğrencileri teknik çalışmalar yapmak için güdülemelidir.
- 5- İlgili tekniğe dönük egzersiz çalışmalarının, keman eğitiminin en önemli unsurlarından birisi olduğu unutulmamalı ve zamanı geldiğinde gün geçirmeden mini detaşeye yönelik çalışmalar yaptırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Alpagut, U. (2004). Keman Eğitiminde Kurul Önünde Gerçekleşen Sınavlarda Değerlendirmede Standardizasyon. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (7-10 Nisan 2004) Cilt: II. Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi SDÜ Basımevi. Isparta.
- Alpagut, U. (2005). Keman Eğitiminde “Detaşe” Tiplerindeki Hız-Uzunluk Değişimleri İle Sağ El Bilek ve Kol Üzerinde Açısız/Devinişsel Etkileşimler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XVIII* (1), 1-10. Bursa.
- Büyükkaksoy, F. (1997). Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler. Armoni Ltd. Şti. Ankara.
- Flesch, C. (1939). *The Art of Violin Playing*. New York: Carl Fischer, Inc.
- Galamian, I. (1962). *Principles of Violin Playing-Teaching*. Englewood Cliffs, N. J: Prentice-Hall, Inc.
- Günay, E., Uçan, A. (1980) *Çevreden Evrene Keman Eğitimi I*. Yeni Dağarcık Yayınları. Önder Matbaa. Ankara.
- Sieb, C. (2016). <http://www.siegelproductions.ca/calvinsieb/bow.htm> adresinden 14.05.2016 tarihinde alındı.
- Uçan, A. (2004) *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri İçin Keman Ders Kitabı Lise Hazırlık*. İstanbul, M. E. B Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Playing a violin is a high level activity which is the combination of multi-dimensional and large variety of movements of right and left hands/arms along with the muscles, fingers and body coordination. Instructions to bow techniques is one of the keystones of violin education. Detache technique, which is the most basic and beginner level of bow techniques - and therefore playing a violin – as well as being the most significant one, is defined as:

The term detache means divided, hashed, broken up into small pieces, not being joined. For the bow technique, on the other hand, different bowings are used for each sound. The movement becomes fluent and smooth, and the pressure remains constant. No stops between the sounds are performed and therefore each bowing continues until the next one. Such sort of playing with this technique is defined as “**Simple detache**”. A simple detache can be played during any part of the bow, in any range. It does not require a special symbol (Büyükkaksoy, 1997).

Detache is a technique, the education of which is performed by means of practicing long, non-stop and unstressed bowings. Playing a violin mainly consists of sounds created by diverse detache techniques. Short, small (mini) detache, as it can be understood from its name, means small uses of bowings which require smaller movements, where the movements of the right hand turn into small motions without losing the characteristic of detache technique. It is a bow technique which may go up to Sautille technique with increasing speeds.

Assessment environments students confront during examinations are significant, in terms of the observation and evaluation of special techniques – behaviors. “One of the most important indicators of behavioral changes instilled to students through a systematic fulfillment of violin education, is formed by a sound evaluation of education period (Alpagut, 2004)”. With this object in mind, students who take individual instrument violin course were instructed the etudes which had been chosen for containing mini detache techniques, and they were requested to perform these etudes in 2015-2016 academic year fall semester final exams as compulsory pieces.

2. Method

13 students, who study at Abant İzzet Baysal University Division of Music Teaching and take individual instrument violin course, participated in this study. During the selection of these students, standard and suitable sampling method were used. Towards the aim of teaching and instructing mini detache technique, students who take individual instrument violin course, were instructed etudes in 2 different levels: (3rd and 4th grades, for “higher levels”) Perpetuum Mobile by Witold Krotkiewski, and the etude Sıçratma by Ali Uçan (1st and 2nd grades, for “lower levels”). Within the context of the study, the observation form prepared by researchers were used. Suitability of the articles in the observation form were evaluated through expert opinions. Certain corrections, found necessary in accordance with these expert opinions were made. In the observation form, there are nine articles in total three of which are in sub-dimension. During the grading process, students

played their etudes three times as moderate, fast and faster. Each student was graded by two different graders during their performances.

3. Findings, Discussion and Results

This study showed that;

- 1- Points which the students obtained from their individual performances are in parallel with each other. According to this, students show similar successes during their performances with different metronome speeds. In other words, when the point obtained from one of the speed-levels increases, the student's performance from the other one also increases. This means that, if a student is successful in moderate level, s/he is also successful in the other speed-level; if the student is unsuccessful in moderate level, s/he delivers the same underperformance in other speed levels. It is found that the change in speed-level increases or decreases in parallel with the success of the student.
- 2- It is observed that students are most successful in moderate-speed while delivering their performances containing mini detache techniques. According to our comparisons between the speed levels, students show adequate performances in moderate levels; they were found medium-adequate in fast and faster metronome levels. None of the speed levels revealed the result 'competent'. This result means that, regardless of the tempo, students usually practice the pieces in moderate or lower tempos; such as Andante or Moderato, without their original tempos. It is also understood that while practicing with the student, instructors must be more careful in conformity to the tempo and encourage the students towards actual tempos of the pieces they practice.
- 3- The sub-dimension where the students were most successful was the arrangement of the bow speed. According to the points obtained from the research, the students are adequate in the sub-dimension of management of bow speed; and medium-adequate in the sub-dimension of managing the bow length and location. None of the sub-dimensions revealed the result 'competent'. According to this, the general success profile of the students is around medium-level. In order to enhance this level, it is found that the students must be raised awareness and practiced more in the management of bow length and location issues.
- 4- Besides the parallelism in the increase of points which the students gained from different metronome speeds, a similar parallelism was also observed in the points obtained from sub-dimensions. According to this, while the points from one sub-dimension increases, the ones obtained from other sub-dimensions increase, too.
- 5- According to these results, while it is the management of the bow speed where students seem most successful, the speed level where they are the most successful is the moderate-speed which is the lowest speed provided. As for that, it is observed that as the metronome speed accelerates, it lowers the success levels of students.
- 6- In this study, it is realized that, on the way to mini detache, managing the bow speed does not mean the arrangement of bow length and location at the same time. This case, which is evaluated in accordance with the observation results and findings, reveals that students are unable to absorb mini detache technique

with different variables enough, and they do not display a cohesion between each other.

- 7- While performing the mini detache technique, students used different parts of the arm and according to this, they delivered different levels of performances. While movements of some of the students were realized to have been reduced to front elbow, some of them made effort to use the whole arm. Such different performances showed that some students were unable to comprehend the mini detache technique. It is also shown that there is lack of knowledge and practice in issues such as the fact that when the speed accelerates, in order to avoid pulling the bow towards the weight point and drones originating from the whole bow use, the movement of the bow must be smaller. Even though the metronome speeds provided might seem adequate for mini detache technique, when the speed increases, students were observed to have imbalances during playing. This shows lack of comprehension in the technique.
- 8- Another problem encountered in performances is the management of bow length. Some of the students made effort to use whole bows in all three different metronome speeds. Although these students seem successful in given metronome speeds, whole bow uses prevent them from playing faster. Small motions, required for mini detache technique and Sautille technique which is known as playing detache faster, are not encountered in these performances.

Suggestions obtained through the observations and results of the study can be listed as:

- 1- While selecting the pieces and their practices, instructors who conduct the individual instrument violin course should act on common grounds.
- 2- Seminars should be organized among instructors who conduct individual instrument violin course and they should work on playing mini detache techniques.
- 3- Students should study more on what mini detache technique is, how it is practiced and its implementation; and they should perform this technique both in their individual practices and in group works; such as chamber music, orchestra, and concerts.
- 4- Instructors should allocate more time on regular bowing and finger exercises and therefore motivate students to carry out technical studies, for the acquisition of "mini detache".
- 5- It should always be remembered that the exercises for this technique is one of the most significant elements of violin education and at least a part of the course should be allocated to its practice.